

Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan

Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan (tidigare Forskningsplattformen för Utveckling av Närsjukvård) har funnits sedan 2003 och är ett samarbete mellan Region Skåne, Högskolan Kristianstad samt de sex kommunerna i Nordöstra Skåne (Bromölla, Hässleholm, Kristianstad, Osby, Perstorp och Östra Göinge) som tillsammans finansierar verksamheten. Den ursprungliga inriktningen för Plattformens verksamhet var att den forskning som bedrevs skulle ha en deltagarbaserad forskningsdesign. Representanter för de olika finansiärerna återfinns i den samordningsgrupp som beslutar om, och följer upp Plattformens inriktning och verksamhet.

Den nya verksamhetsperioden 2011-2015 har en delvis ny inriktning med ett ökat fokus på flervetenskaplig forskning inom tre prioriterade områden: Hälsofrämjande vård och omsorg, Personcentrerad vård och omsorg samt Organisation och Ledarskap inom vård och omsorg. Den forskning som bedrivs kommer fortfarande att genomföras i nära samarbete med ingående parterna, men kommer inte att vara avgränsad när det gäller projektens design.

Forskningsplattformen

Hälsa i samverkan

Verksamhetsberättelse 2015

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FORSKNINGSCHEFEN HAR ORDET	2
SAMORDNINGSGRUPPENS ORDFÖRANDE HAR ORDET	4
ÖVERSIKT FORSKNINGSPROJEKT 2015	7
Hälsofrämjande vård och omsorg	7
Personcentrerad vård och omsorg	8
Ledarskap och organisation inom vård och omsorg	10
Studentuppsatser	11
DOKTORANDER VID FORSKNINGSPLATTFORMEN	14
DISPUTATIONER	16
DOKTORANDSEMINARIER	17
QuantRumm	18
Qual-cirkel	18
Deltagare i doktorandseminarier	18
FORSKNINGSPLATTFORMEN SOM MÖTESPLATS	19
Arbetsmöten och seminarier	19
Handledarluncher	19
Öppna seminarier	20
DET VETENSKAPLIGA RÅDET	22
EXTERN UTVÄRDERING AV PLATTFORMEN	24
KONFERENSEN FORSKNING FÖR HÄLSA I SAMVERKAN	28
EKONOMISK REDOVISNING 2015	31
PUBLIKATIONER AV PLATTFORMENS FORSKARE 2015	32
BESKRIVNING AV FORSKNINGSPROJEKT	46
Interaktiv musikteknik för hälsa	46
Medarbetarskapets roll för en hälsoskapande arbetsplats	47
Främja hälsosam livsstil hos barn med övervikt och fetma	48
Förebyggande hembesök till äldre personer	49
Ofrivillig viktförändring vid Parkinsons sjukdom, PS	50
Informationsteknik som stöd i egenvård vid kronisk sjukdom - diabetes typ 2	51
Befrämjande av hälsa, återhämtning och försoning bland våldsutsatta personer med personer med psykossjukdom	52
Existentiell ensamhet vid livets slut - vårdpersonalens utmaningar	53
Behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker psykiatrisk akutmottagning	54
Barn i barnahus	55
Förbättringsarbete i samverkan i samverkan - psykiatri, kommun och primärvård	56
TACK TILL	58

FORSKNINGSCHFEN HAR ORDET

Året 2015 har varit det sista året i Forskningsplattformens (FPLs) femåriga verksamhetsperiod som inleddes 2011. Det har också varit mitt femte år som forskningschef för en verksamhet som jag är mycket tacksam för, och stolt över, att få vara en del av.

Under årets början förberedde vi för en ny ansökan till Region Skåne om fortsatt stöd för åren 2016-2020. Som underlag för ansökan genomförde Lars Fredén från Högskolan Väst en utvärdering av verksamheten för åren 2011-2014 som föll mycket positivt ut. Förutom att forskningens kvalitet, samverkan med våra parter, bidrag till forskningsanknytningen vid Högskolan Kristianstad och Forskningsplattformens organisation fick mycket positiva omdömen, omfattade utvärderingen även förslag till ytterligare förbättringar som vi redan har börjat arbeta med, se vidare sidan 24-27 i denna verksamhetsberättelse. Vi är också glada och tacksamma för att Region Skåne under året beslutade om fortsatt finansiering för FPL även under nästa verksamhetsperiod.

Forskningsplattformens arbete har också under året fått positiv uppmärksamhet från Högskolans ledning. Planen är att ytterligare två plattformar med liknande upplägg ska starta inom ekonomi/företagande respektive lärande, men FPL som förebild. Planeringen är att dessa två plattformar kommer att börja ta sin form under 2016 och vi kommer givetvis att vara behjälpliga i denna utveckling.

Vad har då mer hänt under året? En av våra doktorander, Susanne Lindskov, har försvarat sin lic avhandling och övriga doktorander som anställdes i början av verksamhetsperioden har haft sina mittseminarier. På grund av föräldrarledigheter och deltidsstudier kommer de dock inte att disputera förrän under 2017. Trots detta kommer vi att anställa minst två nya doktorander under nästa år och vår förhoppning är att även kunna attrahera externa medel som delfinansiering av ytterligare doktorander.

Under året har vi haft ett flertal seminarier, både seminarier som har riktat sig till doktorander, till FPLs medarbetare och till allmänheten och som presenteras längre fram i denna verksamhetsberättelse. Vi har även haft en konferens på temat "Forskning för Hälsa i Samverkan" där ett 80-tal deltagare från kommunerna och Region Skåne närvarade. Under konferensen lämnades många förslag på nya projekt som kan bidra med kunskap som verksamheterna efterfrågar. Vissa projektförslag kommer att läggas i vår idédatabank som studenter på alla nivåer har tillgång till, medan andra kan bli forskningsprojekt i den kommande verksamhetsperioden. Vi ser nu fram emot nästa verksamhetsperiod med nya spännande projekt och ny kunskap som kan implementeras i vård och omsorgen vardag.

Anna-Karin Edberg
Professor i omvårdnad
Forskningschef

SAMORDNINGSGRUPPENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Forskningsplattformen Hälsa i samverkan är ett unikt samarbete kring utveckling av den vardagsnära vården och omsorgen i nordöstra Skåne. Kännetecknet för forskningen är en utvidgad samverkan mellan forskare, offentliga aktörer och verksamhetens intressenter, vilket ökar möjligheterna för forskningsresultatens användning i det vardagsnära vård- och omsorgsarbetet, med fokus på den enskildes behov. Redan betydelsefulla vårdinsatser i kommun och region har utvecklats och stärkts med stöd av aktionsforskning med fokus på patienten/brukare/klienten.

Arbets sättet bygger på att personal och patienter/brukare/klienter är direkt involverade i utvecklings- och forskningsprocessen. Målet är att underlätta implementering av forskningsresultat direkt i praktiskt vårdarbete. De projekt som genomförs ryms under det flervetenskapliga paraplyet hälsovetenskap och inom plattformens tre prioriterade forskningsområden: hälsofrämjande vård och omsorg, personcentrerad vård och omsorg och organisation/ledarskap inom vård och omsorg.

Plattformen leds av en samordningsgrupp med representanter från Högskolan Kristianstad, Region Skåne och de sex kommunerna som ingår i det unika samarbetet för utveckling av den vardagsnära sjukvården i nordöstra Skåne. Samordningsgruppen har 4 möten per år. En av uppgifterna för Samordningsgruppens medlemmar är att bedöma de idéskisser som kommer in till Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan och deras relevans för utveckling av vård- och omsorg i nordöstra Skåne.

Lena Persson
Lektor i omvårdnad, vicerektor HKR
Ordförande Samordningsgruppen

Plattformen leds av en samordningsgrupp bestående av:

Högskolan Kristianstad

Lena Persson, ordförande
Stefan Hellmer, repr Hälsa & Samhälle
Kerstin Blomqvist, repr forskare
Anna Pålsson, repr doktorander

Region Skåne

Hannie Lundgren, Region Skåne
Eva Theander, Hälsoval Skåne
Viveca Dettmark, CSK Kristianstad
Birgitta Landin, Primärvård Skåne NO
Britt-Inger Andersson, FOU Skånevård Kryh
Christina Wendel, Skånevård Kryh
Annika Kragh Ekstam, Skånevård Kryh

Adjungerade

Anna-Karin Edberg, forskningschef
Manuela Schmidt, forskningsassistent

Bromölla kommun

Susanna W. Sjöbring
Inger Andersson

Hässleholm kommun

Kerstin Mauritzson
Kenneth Persson

Kristianstad kommun

Linda Ljungdahl
Ingela Bernholtz
Lena Hagerman

Osby kommun

Helena Ståhl
Johnny Kvarnhammar
Andriette Näslund

Perstorp kommun

Zenita Böcker
Eva Björk
Ingela Kallin

Östra Göinge kommun

Gunilla Marcusson
Jakob Thorsteinsson

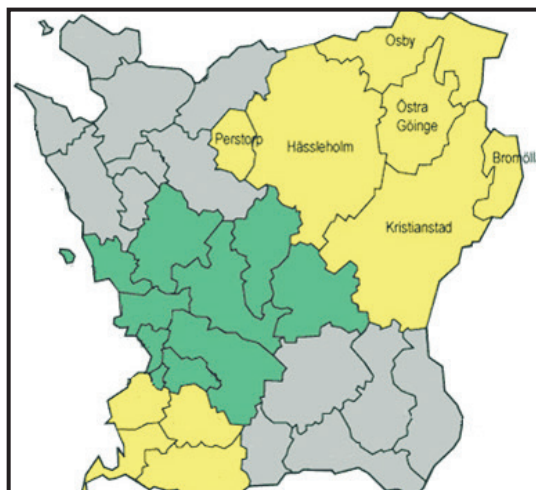

Foto: Ewa E Godwin

ÖVERSIKT FORSKNINGSPROJEKT 2015

Utförligare beskrivning av projekten på sidorna 46-56.

Hälsofrämjande vård och omsorg

- **Medarbetarskapets roll för en hälsoskapande arbetsplats**

Projektet genomförs i nära samarbete med Hässleholms kommun och omsorgsverksamheten i Bjärnum, och syftar till att utveckla redskap för en hälsoskapande arbetsplats. Frågor som berör chefskap, ledarskap, och medarbetarskap utgör grunden för arbetet i en dialogprocess.

Projektansvarig är Ingemar Andersson, biträdande professor i folkhälsovetenskap. Övriga medarbetare är Sophie Schön Persson, doktorand, Kerstin Blomqvist, biträdande professor i klinisk omvårdnad, samt Petra Nilsson Lindström och Åsa Bringsén, båda universitetslektorer i folkhälsovetenskap. I projektet deltar även Pär Pettersson, fil. dr. och arbetspsykolog som extern medarbetare.

- **Interaktiv musikteknik för hälsa**

Interaktiv musikteknik är ett post-doc projekt som avslutades under 2015. I studien undersöktes om interaktiv musikteknik kunde fungera som stöd för upplevelsen av hälsa och välbefinnande hos personer med kognitiv nedsättning.

Projektet har drivits i nära samarbete med Minnesmottagningen vid sjukhuset i Hässleholm. Anders-Petter Andersson, fil. dr inom interaktiv musikteknik, Oslo universitet, har varit anställd som post-doc. Övriga medarbetare i projektet har varit Cecilia Persson, leg. psykolog och doktorand och Maria Hallgren, leg. arbetsterapeut, Hässleholms sjukhus samt Anna-Karin Edberg, professor i omvårdnad.

- **Främja en hälsosam livsstil hos barn med övervikt och fetma**

Projektet drivs i samverkan med flera kommuner i nordöstra Skåne och syftar till att utvärdera betydelsen av hälsostödjande familjesamtal som intervention till familjer med barn med övervikt/fetma för att vända en negativ viktutveckling.

Projektet omfattar utbildning och handledning till sjuksköterskor inom Barnhälsovården i nordöstra Skåne, samt barn med övervikt/

fetma och deras familjer. Datainsamling pågår. Projektansvarig är Eva Clausson, universitetslektor i omvårdnad. Övriga medarbetare i projektet är Gita Hedin, universitetsadjunkt i folkhälsovetenskap, Albert Westergren, professor i omvårdnad och Regina Svensson distriktssköterska, Capio Citykliniken, Kristianstad.

- **Förebyggande hembesök till äldre personer** *Nytt projekt*

Projektet drivs i samverkan med samtliga sex kommuner i nordöstra Skåne, primärvården och sjukhusen Hässleholm och Kristianstad och syftar till att utveckla, implementera och utvärdera en gemensam modell för förebyggande hembesök till äldre personer.

Projektet leds av en styrgrupp bestående av ett 15-tal representeranter för de deltagande verksamheterna. Från HKR deltar Albert Westergren, professor i omvårdnad (projektansvarig), Pia Petersson och Lena Persson, universitetslektorer i omvårdnad, Joakim Ekstrand, universitetslektor i nationalekonomi, Caroline Georgsson externa relationer och Anna-Karin Edberg, professor i omvårdnad.

Personcentrerad vård och omsorg

- **Informationsteknik som stöd i egenvård vid kronisk sjukdom – diabetes typ 2.**

Projektet syftar till att undersöka hur informationsteknik till personer med typ 2 diabetes bör utformas för att ge ett stöd i egenvård för att bemästra vardagsproblem. Projektet genomförs i nära samverkan med diabetessjuksköterskor från Hässleholms sjukhusorganisation och primärvården.

Kerstin Blomqvist, biträdande professor i omvårdnad är projektansvarig. Övriga medarbetare i projektet är Cecilia Gardsten, doktorand, Inga-Britt Lindh, universitetslektor i omvårdnad och Erik Chen, docent i elektroteknik. Externa medarbetare/handledare är Christina Mörtberg, professor i informatik och Mikael Rask, universitetslektor i vårdvetenskap Linnéuniversitetet.

- **Ofrivillig viktförändring vid Parkinsons sjukdom**

Projektet, som avslutades i samband med att Susanne Lindskov försvarade sin lic avhandling i november 2015, syftade till att undersöka vikt- och nutritionsstatus i förhållande till motoriska, icke-moto-

riska, farmakologiska och immunologiska faktorer hos personer med Parkisons sjukdom. Projektet drevs i nära samverkan med Centralsjukhuset i Kristianstad, CSK

Peter Hagell och Albert Westergren, båda professorer i omvårdnad/vårdvetenskap har varit projektansvariga, medan Susanne Lindskov har varit doktorand i projektet. Överiga medarbetare har varit Pia Andersson, biträdande professor i oral hälsa samt externa medarbetare från sjukvården; Erika Nordberg, dietist CSK och Klas Sjöberg, biträdande professor i invärtesmedicin vid Lunds universitet.

- **Befrämjande av hälsa, återhämtning och försoning bland våldsutsatta personer med psykossjukdom.**

Projektet fokuserar på personer med psykossjukdom som har varit utsatta för våld, och syftar till att undersöka, beskriva och förstå aspekter som upplevs som hälsofrämjande, återhämtande och försonande utifrån dels de drabbade personernas perspektiv, dels utifrån professionellas perspektiv. Projektet drivs i samarbete med psykiatriska enheter i nordöstra Skåne.

Projektansvarig är Anita Bengtsson Tops, professor i vårdvetenskap och övriga medarbetare är: Anna Pålsson, doktorand i vårdvetenskap samt Ulf Ericsson, docent i arbetsvetenskap.

- **Existentiell ensamhet – en utmaning i vården till svårt sjuka äldre personer**

Projektet syftar till att undersöka begreppet existentiell ensamhet; hur det definieras, avgränsas och ger sig till uttryck samt hur existentiell ensamhet upplevs av äldre personer, deras närstående och personal. Projektet syftar även till att undersöka hur personal inom olika vårdverksamheter möter och hanterar äldre personers existentiella ensamhet.

Anna-Karin Edberg, professor i omvårdnad är tillsammans med Ingrid Bolmsjö, professor emerita i vårdvetenskap vid Malmö Högskola, projektansvariga. De forskare som är involverade i projektet från HKR är Ingela Beck, universitetslektor i omvårdnad, Kestin Blomqvist, bitr. professor i omvårdnad samt Malin Sundström, Helena Larsson och Marina Sjöberg, universitetsadjunkter och doktorander i projektet. Projektet involverar även forskare från Malmö Högskola, Lunds universitet och Malmö FoU.

Ledarskap och organisation inom vård och omsorg

- **Förbättringsarbete i samverkan – psykiatri, kommun och primärvård**

Projektet har genomförts samverkan med psykiatrin i nordöstra Skånes kommuner, vuxenpsykiatrin i Kristianstad och Hässleholm samt Primärvården i Region Skåne. Projektet, som har avslutats under 2015, syftade till att följa och beskriva ett förbättringskunskapsprogram med fokus på personalens upplevelse av att delta i programmet, vilka problemområden som identifierades samt hur arbetet med att genomföra förbättringen genomfördes.

Ann-Christin Janlöv, bitr. professor i omvårdnad har varit projektansvarig. Övriga medarbetare i programmet har varit Agneta Berg, professor i omvårdnad, Ann-Christine Andersson, universitetslektor i kvalitetsutveckling vid Jönköping University, Ingrid Ainalem, utvecklingsstrateg, Region Skåne samt Christel Norrud, psykiatrisamordnare, Kristianstad Kommun.

- **Barn i Barnahus**

Projektet syftar till att undersöka hur barn kan uppleva att besöka Barnahus och det som barnet är med om före, under och efter besöket, vilka behov som uppstår i kontakt med Barnahus och de undersökningar som genomförs, samt barns delaktighet.

Ann-Margreth Olsson, universitetslektor i socialt arbete är projektansvarig och övriga medarbetare är: Maria Kläfverud, doktorand i socialt arbete, Vesa Läppen, universitetslektor i sociologi, Lunds universitet samt Therese Saksø, leg läkare och Lars Almroth, leg. läkare, båda Centralsjukhuset Kristianstad. I projektet ingår även socionomer från Kristianstads kommun.

- **Behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker psykiatrisk akutvårdsmottagning *Nytt projekt***

Projektet har initierats av vuxenpsykiatrin i Kristianstad och syftar till att utveckla, implementera och testa en behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker till den psykiatrisk akutvårdsmottagningen. Den första fasen av projektet omfattar en kartläggning av patienternas behov.

Projektansvarig är Anita Bengtsson Tops, professor i vårdvetenskap. Övriga medarbetare är Ann-Christin Janlöv, universitetslektor i omvårdnad, Joakim Ekstrand, universitetslektor i nationalekonomi, Ulf Ericsson, docent i arbetsvetenskap och Annika Davidsson, universitetsadjunkt i omvårdnad samt representanter från psykiatri vid CSK och i Kristianstads kommun.

Studentuppsatser

- **Ett aktivt och hälsosamt åldrande**

I samarbete med Kristianstads kommun har två delstudier med fokus på äldre personers upplevelser och erfarenheter av vad som ger ett aktivt och hälsosamt åldrande, genomförts. Studierna har fokuserat på personer i åldrarna 60-74 år samt personer 75 år och äldre i Kristianstads kommun som har deltagit i fokusgruppsdiskussioner. Studierna har genomförts inom ramen för specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktsköterska och har presenterats som två magisteruppsatser av Lena Ottosson och Eva-Lotta Forssén.Handledare har varit Ann-Christin Janlöv.

Studierna är även publicerade som rapport 2015:1 och 2015:2 i Forskningsplattformens rapportserie.

- **Patienternas upplevelser och erfarenheter av omhändertagandet då en ny arbetsmodell införts på en akutmottagning**

Studien har genomförts inom ramen för projektet Omhändertagande av personer som upprepade gånger söker hjälp på akuten. Studien omfattar intervjuer med nio patienter som har deltagit i den nya modellen för omhändertagande. Data har analyserats med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys. Studien är presenterad i form av en magisteruppsats av Jennie Jönsson, studerande på specialistsjuksköterskeprogrammet inom akutsjukvård. Handledare har varit Lena Persson.

Studien kommer att publiceras som en vetenskaplig artikel.

- **Uppföljning av åtgärdsförslag från akut somatisk vård till primärvård**

Även denna studie har genomförts inom ramen för projektet Omhändertagande av personer som upprepade gånger söker hjälp på akuten. I studien undersöks vilka åtgärdsförslag som har skickats från akut-

mottagningens specialteam till primärvården, vad åtgärdsförslagen innehöll och vilken yrkeskategori som åtgärdade förslagen samt i vilken mån åtgärdsförslagen skickats åter till akutmottagningen. Studien har genomförts inom ramen för specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktssköterska och har presenterats som en magisteruppsats av Carola Månsson. Liselotte Jakobsson har varit handledare.

Studien kommer att publiceras som en vetenskaplig artikel.

- **Hemtjänstpersonalens upplevelse av palliativ vård**

Syftet var att beskriva hur hemtjänstpersonal upplever arbetet med palliativ vård inom ordinärt boende. Datainsamlingen bestod av 15 individuella intervjuer med undersköterskor/vårdbiträden som arbetar inom hemtjänsten i en kommun i Nordöstra Skåne. Studien har presenteras i form av en magisteruppsats av Kristina Pålsson, studerande på specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktssköterska.Handledare har varit Liselotte Jakobsson och Ingela Beck.

Studien kommer även att publiceras som en vetenskaplig artikel.

- **Sjuksköterskans stöd till hemtjänstpersonal i samband med vård i livets slutskede**

Studien har genomförts i samverkan med en kommun i nordöstra Skåne och syftade till att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av att vara ett stöd till hemtjänstpersonal i samband med allmän palliativ vård till äldre personer i livets slutskede. Sammanlagt har 19 individuella intervjuer genomförts och analyserats. Studien har genomförts inom ramen för specialistsjuksköterskeprogrammet inom vård av äldre och kommer att presenteras som en magisteruppsats av Maria Björk och Ingela Nilsson under 2016. Handledare är Ingela Beck.

Studien kommer även att publiceras som en rapport i Forskningsplattformens rapportserie under 2016.

- **Betydelsen av en förändrad utemiljö vid ett särskilt boende för personer med demenssjukdom**

Studien har genomförts i samverkan med en kommun i nordöstra Skåne som en uppföljning av en nyanlagd trädgård på ett särskilt boende. I studien deltog äldre, närstående, personal och personer i ledande befattning. Studien har genomförts inom ramen för specialistsjukskö-

terskeprogrammet inom vård av äldre och kommer att presenteras som en magisteruppsats av Ingeged Cato Jurlander under 2016.Handledare är Ellinor Edfors och Anna-Karin Edberg.

Studien kommer även att publiceras som en rapport i Forskningsplattformens rapportserie under 2016.

- **Preventiva hembesök till äldre personer**

Syftet var att undersöka hur äldre personer har upplevt de preventiva hembesök som genomförs i Osby kommun. Datainsamlingen har dels bestått av enkäter till de personer som fick preventiva hembesök under en 12-månaders period under 2014-2015 och dels av individuella intervjuer efter själva hembesöket. Studien har genomförts inom ramen för specialistsjuksköterskeprogrammet inom vård av äldre och kommer att presenteras som två magsteruppsatser av Andriette Näslund och Tero Lamminsaari under 2016. Handledare är Pia Petersson.

Studierna kommer även att publiceras som rapporter vid Forskningsplattformen under 2016.

- **Faktorer som påverkar möjligheten att vara närvarande i mötet med äldre personer – sjuksköterskors upplevelser.**

Syftet med studien var att beskriva sjuksköterskors upplevelser av faktorer som påverkar möjligheten till närvaro i mötet med äldre personer inom kommunal vård och omsorg och baserar sig på nio individuella intervjuer med sjuksköterskor. Studien har genomförts inom ramen för specialistsjuksköterskeprogrammet inom vård av äldre och kommer att presenteras som en magisteruppsats av Carita Svensson under 2016. Handledare har varit Ingela Beck, Anna-Karin Edberg och Ellinor Edfors.

Studien kommer även att presenteras som en rapport vid Forskningsplattformen under 2016.

DOKTORANDER VID FORSKNINGSPLATTFORMEN

Under 2015 har fem doktorander varit anställda vid forskningsplattformen och ytterligare två externfinansierade doktorander har knutits till forskningsplattformen under 2015.

CECILIA GARDSTEN anställdes som doktorand i vårdvetenskap i december 2011 och är inskriven som doktorand vid Institutionen för hälso- och vårdvetenskap, Linnéuniversitet. Avhandlingen fokuserar på utveckling av informationsteknik som stöd till personer med diabetes typ 2.

Handledare: Kerstin Blomqvist, HKR, Christina Mörtberg och Mikael Rask vid Linnéuniversitet.

SUSANNE LINDSKOV anställdes som doktorand i vårdvetenskap i januari 2012 och var inskriven vid Institutionen för kliniska vetenskaper, Lunds universitet. Licentiatavhandlingen syftar till att undersöka förhållandena mellan viktförändring och motoriska, icke-motoriska, farmakologiska och immunologiska faktorer vid Parkinsons sjukdom. Susanne försvarade sin lic avhandling den 24 november 2015 i Malmö.

Handledare: Klas Sjöberg, LU, Peter Hagell och Albert Westergren, HKR.

SOPHIE SCHÖN PERSSON anställdes i januari 2012 och är inskriven som doktorand i folkhälsovetenskap vid Lunds universitet. Avhandlingen fokuserar på salutogena upplevelser i mötet och i relationer på arbetsplatsen hos vård- och omsorgspersonal som grund för att identifiera medarbetarskapets roll för en hälsoskapande arbetsplats.

Handledare: Ingemar Andersson, Petra Nilsson Lindström och Kerstin Blomqvist, HKR samt Margareta Troein LU.

MARIA KLÄFVERUD anställdes som doktorand i socialt arbete i oktober 2012 och är inskriven vid Socialhögskolan, Lunds universitet. Doktorsavhandlingen har fokus på barns upplevelser av kontakten med ett Barnahus och med de olika professioner som barnet träffar.

Handledare: Torbjörn Hjort, Maria Bangura-Arvidsson och Vesa Leppänen, LU, samt Ann-Margreth Olsson, HKR.

ANNA PÅLSSON anställdes som doktorand i vårdvetenskap i september 2013 och är inskriven vid institutionen för hälso- och vårdvetenskap, Linnéuniversitetet. Licentiatavhandlingen har fokus på befrämjande av hälsa, återhämtning och försoning bland våldsutsatta personer.

Handledare: Anita Bengtsson Tops och Ulf Ericsson, HKR samt Sofia Almerud, Linnéuniversitetet.

MARINA SJÖBERG anställdes med hjälp av externa medel från Vårdalinstitutet som doktorand i vårdvetenskap vid Malmö Högskola i februari 2015. Lic avhandlingen har fokus på äldre personers upplevelse av existentiell ensamhet.

Handledare: Anna-Karin Edberg och Ingela Beck, HKR samt Ingrid Bolmsjö, MAH.

HELENA LARSSON anställdes med hjälp av externa medel från Vårdalinstitutet som doktorand i vårdvetenskap vid Malmö Högskola i mars 2015. Lic avhandlingen har fokus på närståendes erfarenheter av äldre personers existentiella ensamhet.

Handledare: Ingrid Bolmsjö och Margareta Rämgård, MAH samt Anna-Karin Edberg, HKR

DISPUTATIONER

Under 2015 har en av Forskningsplattformens doktorander tagit examen.

SUSANNE LINDSKOV försvarade den 24 november sin licentiatavhandling "Nutritionsstatus och viktförändring vid Parkinsons sjukdom i Malmö".

Vi gratulerar Susanne och hennes handledare till examen och tillönskar fortsatt vetenskaplig framgång.

Susanne med sina handledare Peter Hagell (hö) och Albert Westergren (vän) samt Elisabet Rothenberg som var en av opponenterna.

DOKTORANDSEMINARIER

Forskningsplattformens seminarieverksamhet för doktorander är öppen för alla doktorander vid HKR som skriver avhandlingar inom det hälsovetenskapliga området. Seminarierna är även öppna för masterstudenter som skriver uppsatser inom det hälsovetenskapliga fältet.

Under 2015 har vi sammanlagt haft fem seminarier, där manus eller ramberättelser har diskuterats. Sammanlagt fjorton doktorander och fyra mastersstudenter har under 2015 ingått i seminariegruppen.

QuantRumm

Forskningsplattformen hade dessutom metodinriktade seminarier med fokus på kvantitativ forskningsmetodik, s.k. QuantRumm, i samarbete med forskningsmiljöerna MHS och PRO-CARE.

Ansvariga för dessa seminarier är Ingemar Andersson, Petra Nilsson Lindström, Peter Hagell, Albert Westergren och Atika Khalaf.

Qual-cirkel

Under 2015 har även studiecirkeln kring kvalitativa forskningsmetoder, Qualcirkeln, haft workshops två gånger under vårtermien och en gång under höstterminen. Anna-Karin Edberg och Kerstin Blomqvist ansvarar för de kvalitativa metodseminarierna.

Deltagare i doktorandseminarier

Doktorander

Madelaine Agosti, Jenny Aronsen Torp, Cecilia Gardsten, Pernilla Garmy, Maria Kläfverud, Susanne Lindskov, Marie Nilsson, Sophie Schön Persson, Anna Pålsson, Valentina Bala, David Nilsson, Marina Sjöberg, Helena Larsson samt Beata Lindholm

Masterstudenter

Emma Nylander Rosin, Ana Manojlovic, Eva Ballovara och Liselotte Andersson

FORSKNINGSPLATTFORMEN SOM MÖTESPLATS

Arbetsmöten och seminarier

Forskningsplattformen har under 2015 haft tio arbetsmöten med representanter från de olika projekten. Arbetsmötena har fokuserat på verksamhetens genomförande och inriktning samt kommande aktiviteter. Vi har dessutom haft fem interna seminarier, som bl.a. har haft fokus på plattformens nya strategiplan, planering av plattformens konferens, ny ansökan om medel till Region Skåne, utvärderingen av Forskningsplattformen med Lars Fredén samt inventering av intellektuella tillgångar med Torben Olsson.

Handledarluncher

Vid fyra tillfällen under 2015 har doktorander och såväl interna som externa handledare samlats för gemensamma lunchdiskussioner kring doktorandernas studiesituation. Innehållet i mötena styrs helt av doktorandernas och handledarnas önskemål och under 2015 har bland annat samverkan/den tredje uppgiften, riktlinjer för doktorander vid Forskningsplattformen, introduktion av nya doktorander och forskare etik diskuterats.

Öppna seminarier

Forskningsplattformen har under 2015 anordnat fem seminarier som har varit öppna för alla intresserade. De öppna seminarierna har främst samlat deltagare från HKR, men även från Region Skåne och omgivande kommuner.

13 mars

Ingalill Rahm Hallberg, senior professor i vårdvetenskap och tidigare vicerector och prorektor vid Lunds Universitet föreläste om komplexa interventioner. Hon är medredaktör till boken "Complex Interventions in Health- An Overview of Research Methods" som kom ut i februari 2015 och som användes som utgångspunkt för seminariet.

22 maj

Lars Wallin, professor i omvårdnad och forskningschef vid Landstinget Dalarna, föreläste om implementeringsforskning och hur man på lämpligt sätt kan stödja implementering av evidensbaserad kunskap och vilka faktorer som påverkar denna process.

16 juni

Martin Persson, Dr Med Vet och forskare vid centrat "Appearance matters" vid University of the West of England föreläste om kroppsuppfattning i relation till psykosociala och folkhälsoaspekter. Missnöje med sitt utseende har visat sig vara en prediktor för sänkt självkänsla, känslomässigt lidande, negativa levnadsvanor och dåliga utbildningsresultat och kan oavsiktligt bidra till social utslagning och diskriminering.

4 december

David Nilsson, doktorand inom sociologi vid Lunds Universitet, presenterade delar av sitt pågående avhandlingsarbete som handlar om nära anhörigas berättelser om hur det är att vara tillsammans – gift eller sammanboende - med någon som arbetar inom Försvarsmakten och som deltar i militära insatser utomlands. Avhandlingsarbetet har fokus på utlandstjänstens konsekvenser för den hemmavarande partners personliga och sociala liv. Ann-Margreth Olsson, som är lektor i socialt arbete och en av David handledare, lade även särskilt fokus vid anhöriga och barn och det stöd de kan behöva inom hälso-och sjukvård, socialtjänst, skola och förskola.

14 december

Susanne Lindskov presenterade sin licentiatavhandling som handlar om ofrivillig vikt-förändring vid Parkinson sjukdom som hon försvarade framgångsrikt den 24 november 2015 i Malmö. Susannes forskarstudier har bedrivits på deltid inom Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan och hon har samtidigt arbetat vid Parkinsonmottagningen, Centralsjukhuset i Kristianstad.

DET VETENSKAPLIGA RÅDET

Det vetenskapliga rådet har träffats vid sju tillfällen under 2015. Rådet består av representanter för de hälsovetenskapliga ämnesområdena inom Sektionen för Hälsa och Samhälle, det vill säga folkhälsovetenskap, omvårdnad, oral hälsa och socialt arbete. Rådets uppgifter består främst av bedömningar avseende den vetenskapliga kvaliteten i ansökningar och återrapporteringar av pågående projekt.

Under 2015 har det vetenskapliga rådet bestått av Ann-Margreth Olsson, socialt arbete, Ingemar Andersson, folkhälsa, Peter Hagell, vårdvetenskap samt Pia Andersson, oral hälsa.

EXTERN UTVÄRDERING AV PLATTFORMEN

Under 2015 har en utvärdering av Forskningsplattformens verksamhet åren 2011-2014 genomförts med hjälp av Lars Fredén från Högskolan Väst. Tidigare utvärderingar som genomfördes 2019/2010 pekade på en rad brister som vi sedan dess har arbetat systematiskt med att förbättra. Därför var denna utvärdering av stor betydelse för att se om vi hade lyckats i våra ansträngningar. De punkter som vi specifikt bad Lars Fredén att undersöka var om vi lyckats med målsättningarna att:

- I) Bedriva forskning på en hög vetenskaplig nivå.
- II) Involvera våra samarbetspartners i den forskning som bedrivs.
- III) Öka forskningskompetensen inom Högskolan Kristianstad.

Granskningen skulle även värdera i vilken mån forskningsplattformen lyckats bemöta och åtgärda den kritik som framfördes i utvärderingen 2009/2010. Lars Fredéns sammanfattande omdöme i relation till ovanstående punkter var:

Forskningens kvalitet

- Forskningens kvalitet, bredd och omfattning är mycket god i relation till de medel som är allokerade.
- Antal vetenskapligt publicerade artiklar och rapporter ligger på en hög nivå.
- Processen för att bedöma projekt sker på ett systematiskt och transparent sätt.

De externa verksamheternas delaktighet

- Organisation och de mötesplatser som finns inom plattformen befrämjar väl de externa verksamheternas delaktighet.
- Information och återkoppling av projekten till berörda verksamheter är tillfredsställande.
- Det finns en betydande variation i de externa verksamheternas aktivitet i plattformen.

Högskolans forskningsanknytning

- Genom den relativt stora satsningen på doktorander och forsknings-tid till forskande lärare har inte minst vårdvetenskap inom högskolan fått en betydande forskningsanknytning.
- Intresset från det omgivande samhället har blivit större för vidareutbildning och forskning.
- Den verksamhetsförlagda utbildningen har stärkts och blivit vetenskapligt förankrad.
- Plattformens verksamhet och inriktning har breddats jämfört med tidigare verksamhetsperiod, men fortfarande saknar relevanta ämnesområden forskningsanknytning genom plattformen.

Forskningsplattformens organisation

- Den nuvarande organisationen och administrationen har en bra struktur och rutinerna fungerar utmärkt.
- Forskningsanknytningen av främst högskolans vårdutbildningar har i hög grad befrämjats av rekryteringar och verksamhet inom plattformen.
- Högskolans ekonomiska bidrag till plattformen är inte tillräckligt tydlig.
- Nuvarande inriktning och prioritering svarar inte riktigt mot högskolans utbildningar och kompetensprofil.

Lars Freden lyfte också upp flera andra punkter som möjliga att ytterligare förbättra, nämligen:

”För att ytterligare stärka kvalitetsgranskningen av projekt och minska risken för jävssituationer föreslås att det Vetenskapliga rådet kompletteras med en eller två forskare som inte har knytning till Högskolan Kristianstad”. Från och med 2016 kommer det vetenskapliga rådet därför att bestå av tre ”interna” ledamöter från Sektionen för Hälsa och Samhälle, samt tre ”externa” ledamöter, antingen från andra ämnen vid HKR eller helt utanför HKR. Kravet för att vara ledamot i det vetenskapliga rådet blir från 2016 att man har lägst docentkompetens.

”Det finns skäl att överväga vilka som ska vara prioriterade forskningsområden under nästa period”. Nästa verksamhetsperiods prioriterade områden har diskuterats med forskarna i FPL och i samordningsgruppen. Från och med 2016 kommer därför nya områden att fokuseras.

”Utveckla gemensamma tjänster mellan högskolan och regionen samt kommunerna i form av forskningssjuksköterskor och verksamhetsutvecklare”. Denna fråga kommer att diskuteras inom FPL det kommande året, men kommer sannolikt att kräva organisatoriska förändringar som ligger utanför FPLs verksamhet.

”Utforma och utveckla fler samarbetsgrupper/nätverksgrupper som knyts till specifika FoU-områden”. Arbetet med att se över FoU-nätverken och deras uppdrag har påbörjats under 2015 i den s.k. styrgruppen för FoU-nätverken.

”Utveckla former och incitament för att studenter från olika ämnen kan samverka i forskningsprojekt initierade av plattformen”. Denna punkt kommer vi att arbeta systematiskt med under hela nästa verksamhetsperiod.

”Utforma nya villkor för stöd till de seniora forskarnas forskningstid. Prioritera flervetenskapliga projekt och projekt som erhåller extern medfinansiering”. Även denna punkt kräver ett långsiktigt arbete som förutsätter att forskarna erhåller externa medel.

”Utforma nya villkor för doktorandernas finansiering. Ge viss basfinansiering och prioritera doktorandprojekt som inkluderar seniora forskare med extern finansiering”. Detta kommer att noga beaktas i samband med de nya utlysningar av doktorandtjänster som planeras 2016-2017.

Lars Fredén lyfter även fram ytterligare möjligheten att forskarna tillsammans med samordningsgruppen utvecklar större gemensamma projekt som är relevanta utifrån verksamhetens behov och att det vore

av värde att utveckla det förebyggande uppdraget som både kommunerna och regionen har. Därför har under hösten 2015 planeringen av ett plattformsövergripande projekt initierats, som omfattar alla de verksamheter som är involverade i Forskningsplattformen, projektet "Förebyggande hembesök till äldre personer".

Utvärderingen i sin helhet är publicerad som en rapport från Forskningsplattformen "Extern utvärdering av verksamheten 2011-2015" av Lars Fredén. Rapporten går även att ladda ner och läsa på vår hemsida (www.hkr.se/fpl).

KONFERENSEN FORSKNING FÖR HÄLSA I SAMVERKAN

Den 18 november 2015 anordnade Forskningsplattformen en konferens på Krinova där aktuell forskning inom området presenterades. Konferensen syftade till att återföra forskningens resultat till våra samarbetspartners och diskutera nya idéer för framtiden. Syftet var även att konferensen skulle ge ett mervärde genom att det skulle finnas tid för reflektion och möjligheter att knyta nya kontakter.

Dagen inleddes av rektor Håkan Pihl som berättade att den verksamhet som sker inom ramen för Forskningsplattformen kommer att vara modell för hur Högskolan kommer att samverka även inom andra ämnen. Därefter presenterade plattformens doktorander sina projekt som de ca 80 deltagarna kunde diskutera direkt med doktoranderna vid sina postrar. Sophie Schön Perssons poster blev framröstad som bästa poster. Efter lunch var det dags för forskarna att presentera sin forskning och sedan hade deltagarna möjlighet att själva prova de produkter som har utvecklats inom projekten, liksom de olika metoder som forskarna har använt i sina projekt. Dagen avslutades av Ulf Kvist, Region Skåne som även är vice ordförande i Högskolestyrelsen. Ulf Kvist var även en av initiativtagarna till Forskningsplattformens "födelse" och uttryckte sin tillfredsställelse med hur verksamheten sedan starten har utvecklats och växt.

Anders-Petter Andersson förevisar interaktiv musikteknik

Nätverkande

Marina Sjöberg, Pernilla Garmy, Helena Larsson och Cecilia Gardsten

Sophie Schön Persson berättar om sitt avhandlingsarbete

Eva Clausson diskuterar forskningsmetoder med konferensdeltagarna

EKONOMISK REDOVISNING 2015

	INTÅKTER	UTGIFTER	BALANS
Ingående balans			+ 2 864 198
Intäkter			
Region Skåne	3 000 000		
Kristianstads kommun	153 000		
Osby kommun	25 000		
Östra Göinge kommun	28 000		
Perstorps kommun	14 000		
Hässleholms kommun	99 000		
Bromölla kommun	24 000		
Högskolan Kristianstad	2 908 693		
SUMMA INTÅKTER	6 251 693		
Löner: forskningsprojekt, m m			
Forskningstid till forskare		9,3+9,3 månader	
Forskningstid stöd för personal från vård och omsorg		2,25 månader	
Forskningstid för adjunkter		2 månader	
Vetenskapliga rådet		128 timmar	
Handledning av studentuppsatser		163 timmar	
Post doc Anders-Petter Andersson		25 %	
Löner: ledning/administration			
Anna-Karin Edberg		30 %	
Manuela Schmidt, Emma Lindgren		80 %	
Löner: doktorander			
Cecilia Gardsten 100-80 %, Susanne Lindskov 50 %, Sophie Schön Persson 80 %, Maria Kläfverud 100 -0 %, Anna Pålsson 50 %			
Summa Lönekostnader inkl. LBK:		4 058 278	
Driftkostnader			
Omkostnader forskning		17 631	
Omkostnader doktorander		57 943	
Drift/Konferens/kopiering		116 074	
Summa Driftkostnader		189 027	
Högskolegemensamma kostnader			
Hyreskostnader		889 658	
Ledning		232 085	
Ekonomi- och personaladministration		116 042	
Infrastruktur och service		270 765	
Bibliotek		193 404	
Summa Högskolegemensamma kostnader		1 701 954	
SUMMA UTGIFTER		5 949 259	
UTGÅENDE BALANS			3 166 632

PUBLIKATIONER AV PLATTFORMENS FORSKARE 2015

Forskningsplattformen har ett nära samarbete med andra miljöer inom HKR och de publikationer som även redovisas inom ramen för dessa miljöer är specifikt markerade enligt följande: A= PRO-CARE, B=MHS, C=Cyphisco, D= GRIP. Namnet på de medarbetare som ingår i FPLs verksamhet är understruken.

Internationella vetenskapliga refereebedomda publikationer

Publicerade

- ^BAgosti, T. M., Andersson, I., Ejlertsson, G. & Janlöv, A-C. (2015). Shift-work to balance everyday life – a salutogenic perspective in home help service in Sweden. BMC Nursing, 14(2). doi:10.1186/s12912.
- ^BAndruskiene, J., Kuzmiene, A., Martinkenas, A., Jurgutis, A., Ejlertsson, G. & Andersson, I. (2015). Psychosocial work experiences related to health: a study of Lithuanian hospital employees. WORK doi:10.3233/WOR-152171.
- Augustinsson, S. & Petersson, P. (2015). On discharge planning: dynamic complex processes – uncertainty, surprise and standardisation. Journal of Research in Nursing, 20(1), 39-53.
- Beck, I., Jakobsson, U. & Edberg, A-K. (2015). Applying a palliative care approach in residential care: effects on nurse assistants' work situation. Palliative & Supportive Care, 13(3), 543-553.
- ^ABlom, L., Petersson, P., Hagell, P. & Westergren, A. (2015). The SBAR model for communication between health care professionals: a clinical intervention pilot study. International Journal of Caring Sciences, 8(3), 530-535.
- ^ABolejko, A., Hagell, P., Wann-Hansson, C. & Zackrisson, S. (2015). Prevalence, long-term development, and predictors of psychosocial consequences of false-positive mammography among women attending population-based screening. Cancer Epidemiology, Biomarkers & Prevention, 24(9), 1388-1397. (doi: 10.1158/1055-9965.EPI-15-0060)
- ^CClausson, EK., Berg, A. & Janlöv, A-C. (2015). Challenges of documenting schoolchildren's psychosocial health: a qualitative study. Journal of School Nursing, 31(3), 205-211.

- Edberg, A-K., Anderson, K., Orrung Wallin, A. & Bird, M. (2015). The development of the strain in dementia care scale (SDCS). *International Psychogeriatrics*, 27(12), 2017-2030.
- Edberg, A-K. & Lilja Andersson, P. (2015). The shift from a medical to a nursing orientation: a comparison of Swedish nursing students' expectations when entering the nursing degree programme in 2003 and 2013. *Nurse Education Today*, 35(9), e78-e83.
- ^cEinberg, E-L., Lidell, E. & Clausson, EK. (2015). Awareness of demands and unfairness and the importance of connectedness and security: teenage girls' lived experiences of their everyday lives. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 10, Article ID 27653.
- ^dEhliasson K., Ericsson U. & Bengtsson-Tops A. (2015) Support to individuals suffering from serious mental illness: ideas inherent in the Swedish Disability Act *Scandinavian Journal of Rehabilitation Research* doi: 10.1080/15017419.2015.1064024
- ^dEricsson U., Ehliasson K. & Bengtsson-Tops A. (2015) Meaning in Work and Emerging Work Identities of Housing Support Workers - A quest for a comprehensible plot. *WORK: A Journal of Prevention, Assessment, and Rehabilitation* (in press)
- ^cGarmy, P., Berg, A. & Clausson, EK. (2015). A qualitative study exploring adolescents' experiences with a school-based mental health program. *BMC Public Health*, 15, Article ID 1074.
- ^cGarmy, P., Jakobsson, U., Steen Carlsson, K., Berg, A. & Clausson, EK. (2015). Evaluation of a school-based program aimed at preventing depressive symptoms in adolescents. *Journal of School Nursing*, 31(2), 117-125.
- ^aHagell, P. (2015). Testing unidimensionality using the PCA/t-test protocol with the Rasch model: a cautionary note. *Rasch Measurement Transactions*, 28(4), 1487-1489.
- Henriksson, A., Hudson, P., Öhlen, J., Thomas, K., Holm, M., Carlander, I., . . . Hagell, P. & Årestedt, K. (2015). Use of the preparedness for caregiving scale in palliative care: a Rasch evaluation study. *Journal of Pain and Symptom Management*, 50(4), 533-541.
- ^aHöglund, A., Broman, JE., Pålhagen, S., Fredrikson, S. & Hagell, P. (2015). Is excessive daytime sleepiness a separate manifestation in Parkinson's disease? *Acta Neurologica Scandinavica*, 132(2), 97-104. (doi: 10.1111/ane.12378)

Janlöv, A-C., Granskär, M. & Berg, A. (2015) Challenges highlighted during peer-supervision by mental health nurses and social workers recently trained as case managers in Sweden. *Issues in Mental Health Nursing*, 36, 10, 809-816.

^AKhalaf, A., Westergren, A., Berggren, V., Ekblom, Ö. & Al-Hazzaa, HM. (2015). Prevalence and association of female weight status and dietary habits with sociodemographic factors: a cross-sectional study in Saudi Arabia. *Public Health Nutrition*, 18(5), 784-796.

^AKhalaf, A., Westergren, A., Berggren, V., Ekblom, Ö. & Hazzaa, A-H. (2015) Perceived and ideal body image in young women in South Western Saudi Arabia. *Journal of Obesity* Vol 2015, Article ID 697163, 7 pages. DOI: 10.1155/2015/697163.

Lethin, C., Hallberg I.R, Karlsson. S. & Janlöv, A-C. (2015) Family caregivers experiences of formal care when caring for a person with dementia. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 30(3), 526-534.

^ALindholm, B., Hagell, P., Hansson, O. & Nilsson, MH. (2015). Prediction of falls and/or near falls in people with mild Parkinson's disease. *PLoS One*, 10(1): e0117018. (doi: 10.1371/journal.pone.0117018)

Larsson, H. & Blomqvist, K. (2015). From a diagnostic and particular approach to a person-centred approach: a development project. *Journal of Clinical Nursing*, 24(3-4), 465-474.

^BNilsson, M., Ejlertsson, G., Andersson, I. & Blomqvist, K. (2015). Caring as a salutogenic aspect in teachers' lives. *Teaching and Teacher Education: An International Journal of Research and Studies*, 46, 51-61.

^ANilsson, MH., Hagell, P & Iwarsson, S. (2015). Psychometric properties of the General Self-Efficacy Scale in Parkinson's disease. *Acta Neurologica Scandinavica*, 132(2), 89-96. (doi: 10.1111/ane.12368)

^ANyberg, M., Olsson, V., Pajalic, Z., Örtman, G., Andersson, HS., Blücher, A., Wendin, K. & Westergren, A (2015) Eating difficulties, nutrition, meal preferences and experiences among elderly. A literature overview from a Scandinavian context. *Journal of Food Research* vol 4, no 1, 22-37. doi:10.5539/jfr.v4n1p22.

Rahm, H., Andersson, M. & Edberg, A-K. (2015) The collective voice. Legitimation strategies in focus group discussion with nurses in municipal palliative care for older people in Sweden. *Communication & Medicine*, 11(2): 167-177.

- Rämgård, M., Blomqvist, K. & Petersson, P. (2015). Developing health and social care planning in collaboration. *Journal of Interprofessional Care*, 29(4), 354-358.
- Orrung Wallin, A., Jakobsson, U. & Edberg, A-K. (2015). Job strain and stress of conscience among nurse assistants working in residential care. *Journal of Nursing Management*, 23(3), 368-379.
- Papastavrou, E., Acaroglu, R., Sendir, M., Berg, A., Efstathiou, G., Idvall, E. . . . & Suhonen, R. (2015). The relationship between individualized care and the practice environment: an international study. *International Journal of Nursing Studies*, 52(1), 121-133.
- ^ATing, W., Hong, J., Junqiao, W., Jing fang, L., Liang, W. & Westergren, A. (2015) Eating difficulties in stroke survivors. *Journal of Nursing Science*, 30(5), 94-99. DOI: 10.3870/hlxz.2015.05.094
- ^ATorp, JA., Berggren, V., Erlandsson, L-K. & Westergren, A. (2015) Weight status among Somali immigrants in Sweden in relation to socio-demographic characteristics, dietary habits and physical activity. *The Open Public Health Journal*. 8, 10-16
- ^BTörnquist Agosti, M., Andersson, I., Ejlertsson, G. & Janlöv, A-C. (2015). Shift work to balance everyday life: a salutogenic nursing perspective in home help service in Sweden. *BMC Nursing*, 14(1), 2.
- ^AWang, T., Jiang, H., Westergren, A., Wang, J. & Wang, L. (2015) The Minimal Eating Observation Form-II (MEOF-II): cross-cultural validation of the Chinese version in people with stroke. *Journal of Evaluation in Clinical Practice*, 1-6. DOI: doi:10.1111/jep.12455
- Werntoft, E. & Edberg, A-K. (2015). Swedish politicians' view of obstacles when dealing with priority settings in health care. *Journal of Health Organisation & Management*, 29(4), 532-542.
- ^AWestergren, A., Broman, JE., Hellström, A., Fagerström, C., Willman, A. & Hagell, P. (2015). Measurement properties of the Minimal Insomnia Symptom Scale as an insomnia screening tool for adults and the elderly. *Sleep Medicine*, 16(3), 379-384. (doi: 10.1016/j.sleep.2014.10.016)
- ^AWestergren, A., Khalaf, A. & Hagell, P. (2015). A Swedish version of the SCREEN II for malnutrition screening among community-dwelling elderly. *Scandinavian Journal of Public Health*, 43(6), 667-671. (doi: 10.1177/1403494815575339)

Accepterade för publicering

Andersson, A-C., Berg, A., Ainalem, I & Janlöv, A-C. (2015) Professionals experiences of a collaborative quality improvement program for people with psychiatric disabilities living in the municipality. Quality Management in Health Care.

^ALindskov, S., Sjöberg, K., Hagell, P. & Westergren, A. Weight stability in Parkinson's disease. Nutritional Neuroscience.

^ASmith, S., Westergren, A. & Hagell, P. Nurse-friendly nutritional screening for patient benefit. R2 Submitted 2016-01-15, British Journal of Nursing

Inskickade för publicering

^BAgosti, T. M., Bringsén, Å. & Andersson, I. The complexity of resources related to work-life balance and well-being - a survey among municipality employees.

de Roos, P., Bloem, BR., Kelley, TA., Antonini, A., Dodel, R., Hagell, P., Marras, C., Martinez-Martin, P., Mehta, SH., Odin, P., Chaudhuri, R., Weintraub, D., Wilson, B. & Uitti, RJ. A consensus set of outcomes for Parkinson's disease from the International Consortium for Health Outcomes Measurement.

^BEjlertsson, L., Heijbel, B., Ejlertsson, G. & Andersson I. Recovery, Internal Work Experiences and Work-Life Balance Important to Salutogenic Health: A questionnaire study among primary health care workers in Sweden.

Gardsten C., Larsson Å., Lindberg A., Olsson G., Rask M. & Blomqvist K. Challenges in everyday life with type 2 diabetes: Focus Groups with recently diagnosed and more experienced adults.

Gardsten C., Mörtberg C. & Blomqvist K. Designing an ICT self-management service: suggestions from persons with type 2 diabetes.

Hagell, P. & Westergren, A. Sample size and statistical conclusions from tests of fit to the Rasch model according to the Rasch Unidimensional Measurement Model (RUMM) program in health outcome measurement.

Hagell, P., Edfors, E., Hedin, G., Westergren, A. & Sjö Dahl Hammarlund, C. Group concept mapping for evaluation and development in nursing education.

Hagell, P., Westergren, A., Janelidze, S. & Hansson, O. Translation and initial testing of the Swedish version of the SCOPA-SLEEP for sleep assessment in Parkinson's disease and healthy controls.

Dahlbo, M., Jakobsson, L. & Lundqvist, P. Keeping the child in focus while supporting the family. Swedish child health care nurses experiences of encountering families where child maltreatment is present or suspected.

Jakobsson, L., Nilsson-Lindström, P. & Fransson P. The influence from Sense of coherence on quality of life after prostate cancer treatment. A 5 year follow up.

^cKläfverud, M., Leppänen, V., & Olsson, A-M. Security persons bringing children to the Barnahus for police interviews: Servopower and emotion management.

Nilsson, M., Blomqvist, K. & Andersson, I. Salutogenic Resources in Relation to Teachers' Work-life balance.

^BNilsson, P., Bringsén, Å., Andersson, H.I. & Ejertsson, G. An Evaluation Matrix for Assessing Adequate and Motivating Questions in Public Health Surveys: A Cognitive Interview Study.

Nilsson, M., Andersson, I. & Blomqvist, K. Co-Existing Needs – Paradoxes in Collegial Reflection.

Nyberg, M., Olsson, V., Örtman, G., Pajalic, Z., Andersson, H., Blücher A., Lindborg, AL., Wendin, K. & Westergren, A. The meal as a performance: food and meal practices in everyday life among elderly persons with motoric eating difficulties.

Olsson, Y., Clarén, L., Alvariza, A., Årestedt, K. & Hagell, P. Health and social service access among family caregivers of people with Parkinson's disease.

Orrung Wallin, A., Edfors, E. & Edberg, A-K. The experience of job satisfaction among nurse assistants working in residential care for older people.

^BSchön Persson, S., Andersson, I., Lindström Nilsson, P., Pettersson, P. & Blomqvist, K. Health-promoting relationships between staff and managers: Goals and means in workplace health management.

^BSchön Persson, S., Lindström Nilsson, P., Pettersson, P. & Blomqvist, K. Closeness and belongingness prerequisites to workplace health promotion: Health care workers' experiences of health-promoting relationships at work.

Sjödahl Hammarlund, C., Hagell, P. & Westergren, A. Preventive home visits to detect prevalence of fall risk and its associated factors among elderly without home-help service.

Sundström, M., Petersson, P., Rämgård, M., Varland, L. & Blomqvist, K. Health and Social Care Planning in Collaboration (HSCPC) in older persons' homes: A feasibility study.

Westergren, A., Hagell, P., Wendin, K. & Sjödahl Hammarlund, C. Experiences of mealtimes and related tasks among persons with Parkinson's disease - a qualitative study.

Westergren, A., Edfors, E., Norberg, E., Stubbendorff, A., Hedin, G., Wetterstrand, M. & Hagell, P. Short-term effects of a computer based nutritional training program for inpatient hospital care.

Nationella vetenskapliga publikationer

Rapporter

Bengtsson-Tops, A., Ehliasson, K. & Ericsson, U. (2015). Det vardagliga livet på LSS-boende för personer med psykisk funktionsnedsättning. Kristianstad University Press.

^AHagell, P., Smith, S. & Westergren, A. (2015). Manual for translation and cultural adaptation of the Minimal Eating Observation and Nutrition Form – Version II (MEONF-II). PRO-CARE, Högsolan Kristianstad. Kristianstad University Press, ISSN: 1654-1421. 2015

Ottosson, L. & Janlöv, A-C. Vägen till ett aktivt och hälsosamt liv: Upplevelser och erfarenheter av vad som ger ett aktivt och hälsosamt åldrande bland personer i gruppen 60-74 år. Rapport 2015:1, Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan, Högsolan Kristianstad.

Forsén, E-L. & Janlöv, A-C. De äldstas erfarenhet av att leva i när-samhället: En fokusgruppsstudie i Kristianstad kommun. Rapport 2015:2, Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan, Högsolan Kristianstad.

Populärvetenskapliga publikationer

^AHagell, P. (2015). Behandlingsmål vid Parkinson: vad är viktigt för patientens livskvalitet? Parkinsonjournalen (2), 40-42.

^AWestergren, A (2015) Verktyg avslöjar dolda ätstörningar. Äldreomsorg 6, 20-21.

Presentationer

Internationella vetenskapliga presentationer

^AAronsen Torp, J., Berggren, V., Erlandsson, L-K. & Westergren, A (2015)

Weight status among Somali immigrants in Sweden in relation to sociodemographic characteristics, dietary habits and physical activity. Nordic Conference on Advances in Health Care Sciences Research in Stockholm, November 11-12th, 2015.

^AHagell, P., Broman, JE., Hellström, A., Fagerström, C., Willman, A. & Westergren, A. Measurement properties of the Minimal Insomnia Symptom Scale (MISS) as an insomnia screening tool among adults and the elderly. The 6th International Conference on Probabilistic Models for Measurement in Education, Psychology, Social Science and Health. Cape Town, South Africa, 2015.

^AHagell, P. & Westergren, A. Sample size and statistical conclusions from tests of fit to the Rasch measurement model according to the RUMM2030 program. The 4th International Outcome Measurement Conference. Chicago, Illinois, USA, 2015.

Hansson, A., Clausson, E. & Janlöv, A-C. (2015) International school children's health needs: school nurses' views in Europe. School nurses international conference. International perspectives on maximizing children and young people's health through school nursing services. London, (juli 28-31) Muntlig presentation.

^ALindholm, B., Hansson, O., Hagell, P. & Nilsson, MH. Prediction of falls and/or near falls by using tandem gait performance in people with mild Parkinson's disease. The 19th International Congress of Parkinson's Disease and Movement Disorders. San Diego, California, USA, 2015. Movement Disorders 2015; 30(Suppl 1): S100-101.

Olsson, A.-M. E. (2015). Barnens röster om när förälder ger sig iväg på utlandsmission. Paper presented at FVI's fagforum, Norska Forsvaret, Oslo, Norway, 3 June 2015.

Olsson, A.-M. E. (2015). The importance of social worker's invitation of children in Children's House, Barnahus, into partnership. New directions in child protection and wellbeing making a real difference to children's lives. Paper presented at 9th BASPCAN International Congress 12th – 15th April 2015 University of Edinburgh, Scotland, UK. .

^AOlsson, V., Agerhem, H., Nyberg, M., Örtman, G., Pajalic, Z., Svensson, T., Blücher, A., Andersson, H.S., Westergren, A. & Wendin, K. (2015) Improved everyday food for home living elderly – perception of protein and energy enrichment. 11th Pangborn Sensory Science Symposium 23-27 August 2015. Gothenburg, Sweden

^AWestergren, A. Eating difficulties and nutrition after stroke. Nordic Stroke, 18th Nordic Congress on Cerebrovascular Diseases, 2015, 26-28 August, Malmö, Sweden

Olsson, V., Nyberg, M., Pajalic, Z., Örtman, G., Westergren, A., Blücher, A., Andersson, H. & Wendin, K. Designing meals for elderly with eating difficulties: a cooperative approach. 6th European Conference on Sensory and Consumer Research. 7-10 sep 2014, Copenhagen, Denmark

Nationella konferenser

Blomqvist, K., Varland, L., Petersson, P., Rämgård, M. & Sundström, M. Samordnad Individuell Planering (SIP) – vad tycker de äldre, deras närstående och personalen. Konferens Evidensbaserad kunskap, Kristianstads kommun, januari 2015.

Edberg, A-K. Vad är evidensbaserad hälso- och sjukvård? Konferens Evidensbaserad kunskap, Kristianstads kommun, januari 2015.

Gardsten, C. Deltagarbaserad IT design - service för egenvård vid typ 2-diabetes. Konferens Forskning för Hälsa i Samverkan. Kristianstad, november 2015.

Janlöv, A-C., Berg, A., Ingrid Ainalen & Ann-Christine Andersson. Konferens forskningsplattformen Hälsa i Samverkan "Forskning för hälsa i Samverkan" (2015-11-18). Förbättringsarbete inom psykiatrisk verksamhet. Muntlig presentation, workshop och poster.

Larsson, H., Bolmsjö, I., & Rämgård, M. Existentiell ensamhet – en utmaning i vården av sköra äldre personer-närståendes perspektiv (poster). Konferens Forskning för Hälsa i Samverkan. Kristianstad, november 2015.

Olsson, A.-M. E. Barn i Barnhus – ur socialsekreterares perspektiv: intervjuer med socialsekreterare. Öppet seminarium Barn i Barnhus – tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv, Barnhuset Nordöstra Skåne och Högskolan Kristianstad, april 2015.

Olsson, A.-M. E. Barnens röster om när förälder ger sig iväg på utlandsmission. Försvarsmaktens Veteranforskningsseminarium, Försvarsmaktens Högkvarter, mars 2015.

Olsson, A.-M. E. Rapport från studien Barn i Barnahus - tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv: reflekterande team och Delta-reflekterande team som metod i forsknings- och handledningssammanhang. Konferens Forskning för Hälsa i Samverkan, Högskolan Kristianstad, november 2015.

Schön Persson, S. Vad krävs för ett medarbetarskap som främjar hälsan? (poster och muntlig presentation). Konferens Forskning för Hälsa i Samverkan Kristianstad november 2015.

Sjöberg, M., Beck I., Rasmusseen, B.H., Bolmsjö, I. & Edberg, A-K. Existentiell ensamhet - en utmaning i vården av sköra äldre personer - Äldre personers upplevelser (poster). Konferans Forsknig för Hälsa i Samverkan, Högskolan Kristianstad, november 2015.

Sundström, M., Edberg, A-K., Råmgård, M. & Blomqvist, K. Existentiell ensamhet – en utmaning i vården av sköra äldre personer (poster). Konferens Forskning för Hälsa i Samverkan. Kristianstad, november 2015.

^AWestergren, A. Undernäring och fallrisk – ett folkhälsoproblem? Senior i Centrum 6-8 maj 2015, Malmö.

^AWestergren, A. Datorbaserad utbildning bidrar till att undernärda får adekvat nutritionsbehandling. Senior i Centrum 6-8 maj 2015, Malmö.

^AWestergren, A. Organisation och kompetensutveckling i arbetet mot undernäring. Nationell konferens: Mat, måltider och näring för god vård och omsorg! 25 maj 2015, Högskolan Kristianstad.

Övriga presentationer

Edberg, A-K. Palliative care: Issues specific for older people. International seminar, Chiang Mai University, September 2015.

Edberg, A-K. Existentiell ensamhet på särskilt boende. Ängelholms kommun, oktober 2015.

-
- ^cKläfverud, M., Saksø T., Almroth, L. och Olsson, A.-M. E. (2015) Barn i Barnahus – ur socialsekreterares perspektiv Barnahus – tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv, Forskningsresultat. Öppet Seminarium Nordöstra Skånes Barnahus och Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan, Högskolan Kristianstad, Kristianstad kommun och Region Skåne
- ^cKläfverud, M., Leppänen, V. och Olsson, A.-M. E. (2015). Trygghetsperson mellan barn och myndighet: emotionell makt vid hämtning av barn till barnahus. Konferensen "Utsatt barndom, sårbara familjer och samhällets insatser", Göteborgs universitet, mars 2015. Paperpresentation av Kläfverud, M.
- Nilsson, D. & Olsson, A.-M. E. Soldater, veteraner och deras anhöriga: öppet seminarium med David Nilsson och Ann-Margreth Olsson. Öppet seminarium vid Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan, Högskolan Kristianstad, December 2015.
- ^cNilsson, D. och Olsson, A.-M. E. (2015). Soldater, Veteraner och deras anhöriga. Öppet seminarium, Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan, Högskolan Kristianstad, december 2015
- ^cOlsson, A.-M. E. (2015). Barnens röster när förälder ger sig iväg på utlandsmission Försvarsmaktens Veteranforskningsseminarium, Försvarsmaktens Högkvarter, Stockholm, mars 2015
- ^cOlsson, A.-M. E. (2015). Samarbete vid oro för att barn är utsatta för våld och sexuella övergrepp: Om Barnahus och socialtjänstens utredningsansvar. Inspirationseftermiddag för förskollärare. Förskolläraryrket i samarbetet med forskningsmiljöer på Högskolan Kristianstad, november, 2015

Avhandling

- Lindskov, S. (2015) Nutritionsstatus och viktförändring vid Parkinsons sjukdom. Licentiatavhandling. Institutionen för kliniska vetenskaper, Malmö. Medicinska fakulteten, Lunds universitet.

Böcker

Bokkapitel

^cOlsson, A.M.E. (2015) Systemic conversation with military families: research as intervention Submitted och accepterat bokkapitel: Systemic Therapy as Transformative Practice Editors: Imelda McCarthy och Gail Simon, University of Bedfordshire, UK

^cOlsson, A.M.E. och Maria Kläfverud (2015) Narratives of Children summoned to Barnahus. Bokkapitel submitted och accepterat till boken Nordic "Barnahus" Models. Practices, tensions and challenges Editors: Susanna Johansson, Anna Kaldal, Kari Stefansen och Elisiv Bakketeig.

^cOlsson, A.M.E. och Maria Permatz (2015) The framework of children's well-being in Sweden including the children with a parent working as soldier or officer living in so called military families. Submitted to rapport/bok i NATO HFM-RTG-258 Impact of Military Life on Children from Military Families. Editor: Alla Skomorovsky, Department of National Defence, Canada

I media

Ingemar Andersson: På spaning efter den goda återhämtningen.

Reportage om projektet återhämtning i primärvårdsarbete som bedrivs tillsammans med LU. Användbart – en kvartalstidskrift om arbetsmiljö, 3/2015, s. 10-12.

Anna-Karin Edberg och Ingrid Bolmsjö: Existentiell ensamhet hos äldre.

Reportage om forskningsprojektet i Evidensbaserad praktik. Kommunförbundet Skåne, januari 2015.

Anna-Karin Edberg: gäst i studion Radio P4 Kristianstad om "Ensamhet hos äldre". Längre intervju i direktsändning 2015-05-21.

Reportage "Forskning: Äldres existentiella ensamhet". Intervju med Anna-Karin Edberg, Kerstin Blomqvist, Malin Sundström, Ingela Beck och Marina Sjöberg. Kristianstadsbladet 2015-05-22.

Reportage "Olika sorters hälsoforskning i fokus". Kristianstadsbladet 2015-11-23.

^AWendin, K., Westergren, A., Blücher, A., Andersson, H., Lindén, M., Nyberg, M., Pajalic, Z., Olsson, V., Örtman, G., Högberg, A-M., Borgenstierna, C., Stuhr-Olsson, G. & Toll, B. (2015) Debattartikel: Mer krävs för att undvika svält bland äldre. Svenska Dagbladet, nätupplagan (www.svd.se) under "Brännpunkt", 2015-12-23.

^AAlbert Westergren: Fallrisk, balansträning och felnäring. Sveriges Radio P4 Kristianstad, 2015-06-08, 07:25.

^AAlbert Westergren: DUNÄT minskar antalet undernärda patienter. Dagens Nyheter, Annonssbilaga. MediaPlanet, December 2015.

HKRs hemsida

Forskning för Hälsa i Samverkan. Reportage från konferens på Krinova. Publicerat: 2015-11-19

Foto: Ewa E. Godwin

BESKRIVNING AV FORSKNINGSPROJEKT

Interaktiv musikteknik för hälsa

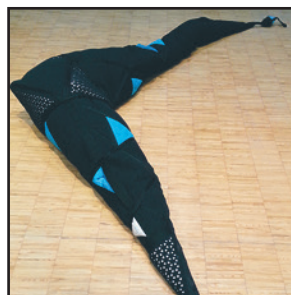
Anders-Petter Andersson

Interaktiv musikteknik för hälsa har varit ett post-dok projekt som har finansierats av Högskolan Kristianstad. Projektet har varit flervetenskapligt och omfattat områdena musik, datorteknik, interaktionsdesign, psykologi och omvårdnad och genomförts i samverkan med minnesmottagningen vid Hässleholms sjukhus.

Syftet med studien var att skapa kunskap om hur man kan designa musikalisk, datorbaserad och interaktiv teknik som har betydelse för personer med en demenssjukdom i tidigt stadium. I projektet undersöktes möjligheter för dessa personer att på egen hand väcka känslor och minnen, uttrycka sig med röst, fysiskt och taktilt, och kommunicera socialt och rytmiskt i samspel med andra. Detta bygger på kunskap om musikens kulturella, uttrycksmässiga och sociala möjligheter som utvecklas och varierar över tid, samt datorns möjligheter att motivera till handlingar genom att minnas, svara och lära sig.

I studien deltog personer från Minneskliniken i Hässleholm som vid såväl enskilda sessioner, som gruppträffar deltog i utvecklingen av tre olika interaktiva "ting" baserat på bland annat musikpreferensundersökning och interaktiva musiktekniker.

Studiens resultat är publicerade i ett flertal publikationer inom designområdet (bland annat Andersson m.fl. 2014; Andersson & Cappelen 2014 samt som ett flertal installationer). En flervetenskaplig publikation med fokus på observationer av samspelet under sessionerna är under bearbetning.

Anders-Petter Andersson

Medarbetarskapets roll för en hälsoskapande arbetsplats

Ingemar Andersson, Kerstin Blomqvist, Petra Nilsson Lindström, Sophie Schön Persson & Pär Pettersson

Arbetet är en viktig grund för människors identitet och sociala liv och arbetsplatsen har en potential för att skapa eller befästa människors hälsa. Det ska ses mot bakgrund av att många människor idag lever ett hektiskt och kanske också splittrat liv. I ett sådant sammanhang är arbetet, med sina ofta fasta tider och kamratkrets, en viktig arena för att ge stadga och struktur i människors tillvaro. Arbetsplatsen kan i ett sådant perspektiv, under gynnsamma omständigheter, bli ett forum som adderar hälsa till individen, vilket innebär ett vidare synsätt än att främja hälsa på arbetsplatsen. Den traditionella synen på arbetsmiljön som en hälsorisk har allt mer ersatts av eller kompletterats med en syn på arbetet som just hälsobringande – salutogent. Grupprocesser, ledarskap och dialogkompetens har visats ha stor betydelse för hälsoskapande effekter, medan medarbetarskap, innehåll i relationer och individansvar undersökts i mindre omfattning. Under flera år har forskningsarbete med inriktning salutogen arbetshälsa och hållbara arbetssystem bedrivits vid Högskolan Kristianstad i samarbete med bl.a. KTH i Stockholm och Region Skåne.

Syftet med det aktuella projektet är att i samverkan med kommunal omsorgsmiljö vidareutveckla redskap för hälsoskapande arbetsplatser. Redskapen ska bygga på redan etablerade resultat med framtagna instrument som grund, men utvecklas avseende arbetssätt och perspektiv. I arbetet kommer frågor som berör chefskap, ledarskap och medarbetarskap att fokuseras som grund för arbetet med dialogprocesser. För att ett dialogverktyg ska fungera är både chefs och arbetstagares roll viktig. Medarbetarskapet kan då handla om den enskilde medarbetarens engagemang, motivation för förändring och ansvar i processen. Syftet är också att studera effekten av sådana hälsoskapande processer i relation till och tillsammans med ledare, medarbetare och vårdtagare. Ansatsen är flervetenskaplig med samverkan mellan folkhälso-, arbets- och vårdvetenskap. Projektet påbörjades 2012 med litteraturstudier och etablering av kontakter med den engagerade verksamheten i Hässleholms kommun. Intervjuer med medarbetare och ledare har analyserats med fokus på hälsoskapande relationer och resultatet är under publicering i två artiklar. Baserat på resultat från de kvalitativa studierna har en enkätstudie till samtliga omsorgsanställda i kommunen genomförts under hösten 2015. Analys har påbörjats med beräknad publikation under 2016. Erfarenheter från studierna har 2015-16 använts i gruppinterventioner med aktionsforskningsinslag (fokusgruppsintervjuer). Analys görs med inriktning på både process och innehåll. Doktorandprojektet kommer att avslutas med disputation under 2017.

Petra Nilsson Lindström, Sophie Schön Persson, Kerstin Blomqvist & Ingemar Andersson

Främja hälsosam livsstil hos barn med övervikt och fetma

Eva Clausson, Gita Hedin, Albert Westergren och Regina Svensson

Övervikt hos barn är ett ökande hälsoproblem och år 2010 fanns cirka 42 miljoner överviktiga barn i världen. I Sverige beräknas 14-15 procent av alla 4-åriga barn vara överviktiga och ytterligare ca 3 procent vara feta. Under de senaste decennierna har barnövervikt och fetma varit ett växande problem både samhällsekonomiskt och för individen. Barn som i tidig ålder visar tecken på övervikt får med stor sannolikhet också diagnosen fetma och tidigt förebyggande strategier bör sättas in.

Familjernas/vårdnadshavarnas attityder och övertygelser är avgörande för utvecklingen av barnens livsstil och de är därmed nyckelpersoner i det preventiva arbetet avseende en hälsosam livsstil även för barnen. Genom hälsostödjande familjesamtal utifrån en strukturerad modell ges familjen möjlighet att utmanas i sina övertygelser för att därmed skapa förutsättningar för en mer hälsosam livsstil som i förlängningen kan förebygga en ogynnsam viktutveckling hos barnen. Modellen för familjesamtal har hitintills använts i begränsad omfattning och vårdgivare inom Barnhälsovården. Region Skåne och Barn- ungdomskliniken vid Centralsjukhuset, Kristianstad, har visat intresse för att mer systematiskt använda sig av modeller för familjesamtal. Det är viktigt att använda vetenskapligt beprövade och beforskade metoder, ur såväl ett samhällsekonomiskt som ur ett individuellt perspektiv, för att minska ohälsa och lidande på såväl kort som lång sikt.

Syftet med projektet är att utvärdera betydelsen av hälsostödjande familjesamtal som intervention till familjer med barn med övervikt/fetma med avsikt att vända en negativ viktutveckling. Den inledande studien vänder sig till familjer som tidigare deltagit i hälsostödjande familjesamtal vid en barnhälsovårdsenhet i Kristianstad. Studien är godkänd av etikprövningsnämnden i Lund (Dnr 2014/200). En pilotintervju har genomförts och analyserats samt presenterats i form av en poster vid en internationell överviktsskonferens. Resultatet av denna kommer att ligga till grund för kommande studier. Rekrytering och utbildning av deltagare till projektet i kommuner i nordöstra Skåne pågår och datainsamling påbörjas under våren 2016. Kontakt med Kunskapscentrum för Barnhälsovård i Region Skåne har etablerats och Barnhälsovårdsöverläkare Jett Derwig har medverkat med utbildning av BHV sjuksköterskorna genom föreläsningar om barnövervikt.

**Eva Clausson, Gita Hedin &
Albert Westergren**

Förebyggande hembesök till äldre personer

Albert Westergren, Anna-Karin Edberg, Lena Persson, Caroline Georgsson, Pia Petersson och Joakim Ekstrand

Externa medarbetare: Ingemar Götestrand, Folkhälsostrateg, Primärvården NO, Andriette Näslund, Utvecklingsstrateg, Osby kommun, Birgitta Johansson, Biståndshandläggare, Kristianstads kommun, Britt-Inger Andersson, Fou Kryh, Niklas Lindqvist, Enhetschef förebyggandeprocessen, Kristianstads kommun, Lena Svensson, Äldrepedagog, Östra Göinge kommun, Ingela Kallin, Perstorps kommun, Christer Neleryd, Seniorkonsult, Birgitta Landin, Primärvården, Annika Kragh, Region Skåne, Inger Andersson, MAS, Bromölla kommun, Eva Theander, fd. Hälsoval Skåne och Kenneth Persson, verksamhetschef, Hässleholms kommun

Förebyggande hembesök till äldre personer som bor hemma har varit framgångsrika genom att ge ökad trygghet till äldre, minskat vårdbehov och minskade sjukvårdskostnader. För att uppnå sådana resultat krävs dock att dessa besök är strukturerade på ett visst sätt och att uppföljningar görs. I Nordöstra Skåne bedrivs projektet "förebyggande hembesök" i vilket vi bland annat kommer att arbeta fram en gemensam modell för besöken samt utvärdera implementeringen av denna gemensamma modell. I Nordöstra Skåne finns sedan länge ett nära och formaliserat samarbete mellan de sex kommunerna Kristianstad, Bromölla, Hässleholm, Osby, Östra Göinge och Perstorp, primärvården samt sjukhusen Kristianstad och Hässleholm. Ett utvidgat och formaliserat samarbete i forsknings- och utvecklingsfrågor finns även med Högskolan Kristianstad genom Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan. De grundläggande förutsättningarna för att tillsammans utveckla, implementera och utvärdera en gemensam modell för förebyggande hembesök är alltså optimala.

Genom att (a) beskriva modellen för förebyggande hembesök som sådan samt (b) hur implementering av modellen kan ske (möjligheter såväl som hinder) kommer modellen att kunna överföras till andra verksamheter. Det kommer i framtiden även att bli allt viktigare med datainsamling runt de projekt som förebygger ohälsa hos äldre samt vilka effekter detta ger både för individer och samhälle. Projektet ligger i framkant för det fortsatta e-hälsoarbetet och utvecklingen inom förebyggande vård för äldres hälsa. Projektet är även betydelsefullt ur ett epidemiologiskt perspektiv då respektive kommun får ett säkert underlag för planeringen av framtida vård och omsorg inom ramen för en större satsning på E-hälsa. Även om det främst är de äldre personer som kommer att omfattas av modellen som kommer att ha störst nytta av projektet, kommer alltså även kommunerna själva, liksom primärvård och sjukvård att få bättre grundade beslutsunderlag för en framtida vård och omsorg.

Albert Westergren, Anna-Karin Edberg & Lena Persson

Ofrivillig viktförändring vid Parkinsons sjukdom, PS

Susanne Lindskov, Albert Westergren, Klas Sjöberg, Erika Norberg, Pia Andersson och Peter Hagell

Parkinsons sjukdom, PS, är en kronisk progressiv neurodegenerativ sjukdom som drabbar de dopaminproducerade cellerna i hjärnan. PS beskrivs oftast som en rörelsesjukdom med fokusering på de motoriska problemen, vilka primärt anses vara kopplade till dopaminerga funktioner. Icke-dopaminerga neuronsystem är dock också involverade, och det sker även en aktivering av immunologiska processer i hjärnan vid PS. Förutom de motoriska problemen är även icke-motoriska symtom såsom sömnstörningar, trötthet, påverkan på det autonoma nervsystemet, depression, ångest, smärta och ofrivillig viktförändring vanliga och ofta besvärande. Dessa förekommer under alla stadier av PS. Dock är kunskaperna beträffande bakomliggande mekanismer bristfälliga och specifik behandling saknas för flertalet av dessa symtom. Tidigare studier har visat att ofrivillig viktnedgång är vanligt hos äldre personer och är associerat med nedsatt välbefinnande och ökad dödlighet. PS har förknippats med ökad risk för ofrivillig viktförändring, särskilt ofrivillig viktnedgång. Orsaken till detta är okänd. Tidigare studier indikerade att viktnedgång kan vara relaterad till de motoriska problemen och förklaras av ökad energiåtgång. Senare studier har dock visat att viktnedgång kan börja redan tidigt i sjukdomsutvecklingen och till och med innan den motoriska debuten.

Projektet är en longitudinell studie som syftar till att undersöka vikt- och nutritionsstatus i förhållande till motoriska, icke-motoriska, farmakologiska och immunologiska faktorer hos personer med PS. Associationer mellan vikt- och nutritionsstatus (och förändringar avseende dessa) och övriga variabler studeras såväl med utgångspunkt från tvärsnittsdata som över tid. Projektet genomförs i samverkan mellan HKR, Centralsjukhuset Kristianstad samt Lunds universitet och omfattar ungefär 70 personer med PS som har följts under ett års tid. Datainsamlingen är avslutad och de första resultaten har rapporterats. Susanne Lindskov försvarade sin licentiatavhandling "Nutritionsstatus och viktförändring vid Parkinsons sjukdom" 24 november 2015. Konklusionen i den första studien var att motoriska och icke-motoriska (autonoma) faktorer visade förväntade relationer med sjukdomsduration. I motsats till tidigare studier visades förekomsten av undervikt och undernäring vara liten. Men, risken för felnäring (malnutrition) var hög vilket visar på behovet av att regelbundet följa nutritionsstatus. Studien visar också på behovet av studier som undersöker nutritionsstatus prospektivt. I den andra studien framkom att det sker en omfördelning i kroppen med en minskning av muskelmassan och en ökning av fettmassan under det året personerna med PS följ-

Pia Andersson, Peter Hagell & Susanne Lindskov

des. Studier behövs som förklarar dessa fynd. Bedömning av nutritionsstatus behöver genomföras för att identifiera risk för felnäring och för att identifiera personer med risk för att få minskad muskelmassa och därmed ökad dödlighet.

Informationsteknik som stöd i egenvård vid kronisk sjukdom - diabetes typ 2

Kerstin Blomqvist, Eric Chen, Inga-Britt Lindh och Cecilia Gardsten samt Agneta Lindberg, Gith Olsson och Åse Larsson, diabetessjuksköterskor, Region Skåne.

Diabetes typ 2 är ett sjukdomstillstånd som påverkar hela livssituationen, inte bara för den som primärt är drabbad, utan också för människor i dennes omgivning. Personen med diabetes förväntas genomföra en omfattande medicinering och ändra livsstil. Trots att personalens kunskap och råd är av stort värde, är det personen med diabetes som varje dag måste ta beslut om hur hon eller han vill leva; beslut som ofta måste modereras och anpassas till behov hos familj och närstående. En vision vore att personen med diabetes och/-eller dennes närstående enkelt kunde vända sig till sjukvården för att diskutera problem och möjliga lösningar direkt när ett vardagsproblem har uppstått. Sjukvården har allt att vinna på att använda modern informationsteknik som komplement till det stöd i egenvård som ges av primär- och specialistvård. Studien syftar till att undersöka hur informationsteknik bör utformas för att ge ett stöd i egenvård som personer med diabetes typ 2 behöver för att bemästra vardagsproblem. Studien syftar också till att i samverkan mellan personer med diabetes typ 2, personal och forskare, utveckla informationsteknik och pröva om systemet ger ökad kontroll över vardagen samt bättre hantering av sjukdomen.

Samverkan mellan patienter med diabetes typ 2, deras anhöriga, personal inom diabetesvården samt forskare är själva grunden för forskningsprojektet. Studien antar en flervetenskaplig ansats genom att bygga på samverkan mellan omvårdnadsvetenskap och datavetenskap. Omvårdnadsvetenskapens huvuduppgift är att klargöra vilka problem och utmaningar i vardagen som personer med diabetes typ 2 ställs inför och därmed behöver kunna bemästra. Datavetenskapens huvudsakliga uppgift i projektet är att utveckla informationsteknik som tillgodoser patienternas behov och önskemål. Systemet utvärderas i samarbete mellan omvårdnads- och datavetenskap. Projektet startade våren 2011, och fokusgruppsintervjuer har genomförts med patienter och personal. Dessutom har en framtidsverkstad samt en litteraturgenomgång genomförts. Två vetenskapliga artiklar som beskriver fynden från fokusgruppsintervjuerna är inskickade till vetenskapliga tidskrifter och en metasyntes med frågeställningen vilka utmaningar personer med typ 2 diabetes ställs inför i vardagslivet är i slutfas. Studentarbeten har knutits till projektet inom både datavetenskap och omvårdnad och finns publicerade som rapporter i FPLs rapportserie.

Cecilia Gardsten, Inga-Britt Lindh,
Erik Chen & Kerstin Blomqvist

Befrämjande av hälsa, återhämtning och försoning bland våldsutsatta personer med personer med psykossjukdom

Anita Bengtsson Tops, Anna Pålsson och Ulf Ericsson

Jämfört med personer i allmänhet utsätts personer som drabbats av psykossjukdom i större utsträckning för interpersonellt våld i form av hot om våld, fysiska och sexuella övergrepp. Att utsättas för våld försämrar personens fysiska, psykiska och sociala hälsa, psyko-sociala funktionsförmåga och livskvalitet. Trots att internationella studier har visat att våldsutsatta personer med psykossjukdom har behov av specifika vård- och stödinsatser, finns idag kunskapsbrister om hur dessa insatser på bästa sätt bör utformas och organiseras för att på bästa sätt tillgodose personens behov av vård och stöd. En anledning till detta kan vara organiseringen av olika välfärdaktörers verksamheter en annan kan vara professionellas arbetsbelastning i en tid av resursbrist. Ytterligare en anledning kan vara professionellas attityder till personer med psykossjukdom som utsätts för våld.

Studien syftar till att undersöka och beskriva hur professionella, utifrån viljan att befrämja hälsa hos brukare och sig själv, upplever och organiserar sitt arbete i relation till personer med psykossjukdom som utsätts för interpersonellt våld. Studien har för avsikt att anta en flervetenskaplig ansats genom samverkan mellan omvårdnadsvetenskap och arbetsvetenskap. Omvårdnadsvetenskapens huvuduppgift är att tydliggöra vård- och stödinsatser som för den drabbade befrämjar hälsa, välbefinnande och livskvalitet. Arbetsvetenskapens huvuduppgift är att tydliggöra organisatoriska aspekter inom olika verksamheter som påverkar anställdas möjlighet att erbjuda vård och stöd. Projektet startade under hösten 2013 och under 2016 kommer två vetenskapliga artiklar att skrivas fram.

Anita Bengtsson Tops, Anna Pålsson & Ulf Ericsson

Existentiell ensamhet vid livets slut - vårdpersonalens utmaningar

Anna-Karin Edberg, Ingela Beck, Ingrid Bolmsjö, Margaretha Rämgård, Ingalill Rahm Hallberg, Birgit Rasmussen, Magdalena Andersson, Marina Sjöberg, Helena Larsson och Malin Sundström.

En av vårdpersonalens största utmaningar är att samtala med människor om existentiell ensamhet vid livets slut. Samtidigt lyfter svårt sjuka, och äldre patienter/vårdtagare upp vikten av att prata om döendet och döden. Vi har idag kunskap om att omsorgen om människor som befinner sig i livets slut är existentiellt utmanande, då döendet och döden är ständigt närvarande. Tidigare forskning har främst relaterat existentiell ensamhet till lidande, snarare än att se existentiell ensamhet som ett kontinuum, som även kan vara hälsofrämjande om det bemöts och bejakas på rätt sätt.

Existentiell ensamhet är dock ett mångtydigt begrepp som behöver förtydligas, och studiens syfte är därför att 1) undersöka begreppet existentiell ensamhet, hur det definieras, avgränsas och ger sig till uttryck, samt 2) hur existentiell ensamhet upplevs av patienter/vårdtagare och deras närstående samt 3) hur personal inom olika vårdverksamheter möter existentiell ensamhet och samtalar med personer som närmar sig livets slut.

Datainsamlingen som slutfördes under 2015 har bestått av litteraturstudier samt individuella och fokusgruppsintervjuer. Begreppsanalysen och ett studieprotokoll kommer att skickas in för publicering under 2016. Analysen av intervjuerna är påbörjad och kommer att ligga till grund för 4-5 publikationer som beräknas kunna skickas in för publicering under 2017.

Projektet är helt externfinansierat genom anslag från Crafoordska stiftelsen, Gyllenstiemska Krapperupsstiftelsen, Greta och Johan Kocks stiftelse samt ett treårigt anslag omfattande 3 miljoner kronor från Vårdalstiftelsen för åren 2015-2017. Anslaget från Vårdalstiftelsen har medfört att två doktorander till lic (Marina Sjöberg och Helena Larsson) har kunnat anställas inom ramen för projektet. Externa medel har även finansierat post-doc tid för Magdalena Andersson och tid för Malin Sundström som projektassistent under 2015.

Ingela Beck, Ingalill Rahm Hallberg, Magdalena Andersson, Birgit Rasmussen, Margaretha Rämgård, Ingrid Bolmsjö, Malin Sundström, Helena Larsson, Marina Sjöberg och Anna-Karin Edberg

Behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker psykiatrisk akutmottagning

Anita Bengtsson-Tops, Ann-Christin Janlöv, Joakim Ekstrand; Ulf Ericsson och Annika Davidsson.

Externa medarbetare: Peter Södergren (områdeschef psyk. öppenv.), Roger Niléhn (områdeschef psyk. slutenv.), Peter Svensson (psykiatriker), Charlotte Qvist (enhetschef), Anna-Karin Bengtsson (sjuksköterska), Mats Eriksson (sjuksköterska), Lenita Källström (case manager), Jennie Salmén (psykiatrisamordnare Kristianstad) och Anders Götesson (psykiatrisamordnare Hässleholm).

Föreliggande forsknings-/utvecklingsprojekt har initierades av verksamhetsområde vuxen psykiatri Kristianstad, Skånevård Sund och är metodologiskt förankrat inom den gren av forskning som implementationsstudier och/eller komplexa interventioner inom hälso- och sjukvården.

Syftet med projektet är att utveckla, implementera och testa en behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker vård vid psykiatrisk akutmottagning i Kristianstad. Med patienter som frekvent söker vård menas personer som under en 12 månaders period vid fem eller flera tillfällen söker vård vid akutmottagningen. Projektet startade den 1 december 2015 med den första fasen av projektet som innebär en kartläggning av patienternas kliniska, sociala och egenvårdsbehov.

Anita Bengtsson Tops, Ulf Ericsson & Ann-Christin Janlöv

Barn i barnahus

Ann-Margreth E. Olsson, Vesa Leppänen, Maria Kläfverud, Therese Saksø, Lars Almroth, Ingela Bernholtz och Jenny Pakkinen Karlsson

Sedan 2011 bedrivs forskningsstudie Barn i Barnahus – Tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv i samarbete med Barnahuset Nordöstra Skåne, Barn- och Ungdoms-medicinska kliniken, Centralsjukhuset Kristianstad samt socialtjänsten i Kristianstad, Östra Göinge, Bromölla, Osby och Hässleholm.

Barnahus har startats på flera ställen i landet med Island som förebild. Inom Barnahus samarbetar socialtjänst, barnmedicin, barnpsykiatri, rättsmedicin, polis och åklagare när ett barn misstänks vara utsatt för allvarligt brott. Det kan handla om misstanke om misshandel eller sexuella övergrepp. På ett sätt som skyddar barnet och barnets berättelse om det inträffade, förs barnet till barnahuset för förhör och överlämnas därefter för vidare insatser till socialtjänsten. Barnahuset kommer in i det initiala skedet av polisens förundersökning respektive socialtjänstens förhandsbedömning om utredning ska öppnas för att utreda vad som är bäst för barnet på kort och lång sikt. Syftet med studien är att utforska barns möte med myndigheter satt i relation till vad som konstrueras varande barnperspektiv. Här utforskas a) hur barn kan uppleva att besöka Barnahus och det som barnet är med om före, under och efter besöket b) vilka behov som uppstår i kontakt med Barnahus och de undersökningar som genomförs samt c) barns delaktighet – att bemöta barnen både som offer för misstänkt brott och som aktörer i sin egna liv och. Studien innehåller flera delstudier:

- intervjuer med personer som följer barnen till, under och efter besök på Barnahus, s.k. trygghetspersoner och särskilda företrädare
- intervjuer med barn och föräldrar om barnens erfarenheter av Barnahus
- aktuella barns sjukvårdssökande före, under och efter Barnahus
- intervjuer med socialsekreterare i fem deltagande kommuner
- aktuella barns delaktighet och deltagande i sociala utredningar/barnavårdsutredningar

Slutresultat i delprojektet Barn i Barnahus – Sjukvårdssökande före, under och efter Barnahus redovisades av Therese Saksø, leg. läkare, och M.D. Lars Almroth, överläkare, vid seminarium 24 april 2015 vid Högskolan Kristianstad. Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan och Nordöstra Skånes Barnahus var arrangörer. Vid samma tillfälle redovisades preliminära resultat i övriga delstudier av Ann-Margreth E. Olsson och Maria Kläfverud.

Vesa Leppänen, Ingela Bernholtz, Maria Kläfverud & Ann-Margreth Olsson

Förbättringsarbete i samverkan i samverkan - psykiatri, kommun och primärvård

Ann-Christin Janlöv, Agneta Berg, Ingrid Ainalem, Christel Norrud och Ann-Christine Andersson

Projektet var initialt en del i det större projektet "Organisering för brukare med funktionsnedsättning". Projektet utvecklades därefter till ett enskilt projekt, som ett resultat av de sex kommunernas gemensamma investering i att förbättra psykiatrisk vård och social service till brukare med psykisk funktionsnedsättning. Projektet är baserat på ett förbättringsprogram med två fokus 1) utbildning i förbättringskunskap 2) förbättrad samverkan mellan olika vård- och omsorgsgivare i brukarnas vårdkedja.

Forskning har återkommande visat att bristande samverkan mellan vårdkedjans aktörer är ett problem. Den bärande tanken var därför att förbättrad samverkan i vårdkedjan i förlängningen ger en positivt påverkad "vårdresa" för brukarna. Därför genomfördes ett förbättringsprogram och lämpliga deltagare valdes ut från huvudsakliga vård- och omsorgsgivare, d.v.s. från landstingspsykiatri, kommunpsykiatri och primärvård i varje kommun. I programmet kom varje kommun att formera ett team som utgjordes av kommunens representanter från landsting, kommun och primärvård.

Programmet innebar att teamen utbildades i förbättringskunskap av handledare från Region Skåne, vilka även gav stöd i att identifiera, formulera och därefter arbeta med förbättringsområden inom teamens gemensamma verksamhet (vårdkedjan). Förbättringsprogrammet följdes av forskare från Högskolan Kristianstad med syftet att beskriva programmet, personalens upplevelse av deltagandet i programmet, identifierade problemområden samt genomförandet av förbättringen i verksamheten. Fokusgruppintervjuer genomfördes med varje team vid programmets avslutning och resultatet sammanställdes i en artikel som accepterades av tidskriften *Quality Management in Health Care* 2015 för publikation år 2016. Tolv månader efter programmets slut genomfördes uppföljande intervjuer för en artikel vilken beräknas vara klar under 2016.

Ann-Christine Janlöv & Agneta Berg

VI VILL FRAMFÖRA VÅRT INNERLIGA TACK FÖR ETT GOTT SAMARBETE UNDER 2015 TILL

Samordningsgruppen

Britt-Inger Andersson

Inger Andersson

Stefan Hellmer

Ingela Bernholtz

Eva Björk

Kerstin Blomqvist

Åsa Bringsén

Zenita Böcker

Viveca Dettmark

Lena Hagerman

Ingela Kallin

Annika Kragh Ekstam

Birgitta Landin

Linda Ljungdahl

Hannie Lundgren

Gunilla Marcusson

Kerstin Mauritzson

Andriette Näslund

Kenneth Persson

Lena Persson

Anna Pålsson

Sophie Schön Persson

Susanna W. Sjöbring

Helena Ståhl

Eva Theander

Christina Wendel

TACK ÄVEN TILL FORSKARE OCH DOKTORANDER INOM FORSKNINGSPLATTFORMEN

Ingrid Ainalem, Anders-Petter Andersson, Ingemar Andersson, Pia Andersson, Lars Almroth, Ingela Beck, Anita Bengtsson Tops, Joakim Ekstrand, Agneta Berg, Kerstin Blomqvist, Åsa Bringsén, Eric Chen, Eva Clausson, Ulf Ericsson, Ann-Christine Andersson, Peter Hagell, Maria Hallgren, Gita Hedin, Cecilia Gardsten, Liselotte Jakobsson, Ann-Christin Janlöv, Åsa Jidebom, Maria Kläfverud, Helena Larsson, Åse Larsson, Agneta Lindberg, Inga-Britt Lindh, Susanne Lindskov, Petra Nilsson Lindström, Erika Norberg, Christel Norrud, Ann-Margreth Olsson, Gith Olsson, Vesa Leppänen, Cecilia Persson, Lena Persson, Pia Petersson, Pär Petersson, Anna Pålsson, Therese Saksø, Sophie Schön Persson, Klas Sjöberg, Marina Sjöberg, Margareta Rämgård, Malin Sundström och Albert Westergren

Vi ser fram emot ett framgångsrikt och givande samarbete under 2016!

Anna-Karin Edberg
Forskningschef

Manuela Schmidt
Forskningsassistent

Ett stort Tack till fotograferna

Ewa E. Godwin

Ellinor Edfors

Manuela Schmidt

Anna-Karin Edberg

Kristianstadbladets fotografer

